

Maintaining Momentum

אסרו חג שבועות ופרשת נשא תשפ"ד

באר החיים

1

בחג השבועות מצינו הדגשה מיוחדת שאף אחר היו"ט נשפע שפע אורה מקדושת היו"ט. דהנה קיימא לן (הגיגה ז.) שיש תשלומין לעצרת כל שבעה, הרי דאף שהימים ימי חול הם אפשר להשלים ולהקריב את העולות ושלמי ראייה במקדש, ומכאן ששייך להמשיך

את קדושת היום טוב לתוך ימי החול. ולא עוד, אלא שב'חזק יעקב' (סימן תעג ס"ק א) כתב שהשוכח ברכת "שהחיינו" ביו"ט של עצרת בידו להשלימה כל ימי התשלומין עיי"ש, וחזינן מכל זה את הכח המיוחד שיש בחג השבועות להאיר את שאר ימות השנה.

2

וכבר פירשו מה שאמר משה רבינו מהימנא לאחר שהתגלה אליו מלאך ה' בלבת אש מתוך הסנה "אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה" (שמות ג.) שהכוונה היא שמשם רבינו התפלל - אחר שראיתי כאן 'גילוי שכניה' ומראה גדול, עזרני אלוקי שגם בשעת 'אסורה' כשאסור ואלך מן המראה, עדיין 'אראה את המראה הגדול הזה' - שלא יסורן ממני רגשי הקודש.

וכתנאי קודם לזה - שיעמוד ויחשב חשבוננו של עולם, מה עבר עליו, וכיצד ישמר בקרבנו כל אותם שעות נעלות, כי בלאו הכי לא יישאר בידו מאומה. וכפי שביאר זאת האדמו"ר הזקן מסטריקוב זי"ע במאמר הכתוב (תהלים קיד, ג-ז) "הים ראה ויגוס הירדן יסוב לאחור... מה לך הים כי תגוס הירדן תסוב לאחור, מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוהי יעקב", שלכאורה צריך ביאור מדוע נכתב בקרא השאלה 'מה לך הים כי תגוס הירדן תסוב לאחור', והלא היה יכול לכתוב 'הים ראה ויגוס וגו' מלפני אדון חולי ארץ, ומדוע האריך בשאלתו. אלא מכאן הוראה לחיי האדם, שאף לאחר התגלות אלוקית בשינוי סדרי בראשית כ'קריעת ים סוף', אם לא יתבונן האדם במה שאירע, לחקוק אמונתו בלבו ומוחו שהקב"ה הוא בורא ומנהיג לכל הברואים.

3

ובכוחו הגדול קרע את הים, אזי ישאר באותו מצב בו עמד קודם ההתגלות הנוראה. ועל כן מן החובה על כל אחד ואחד, לאחר שעברנו זמנים נשגבים אלו עד שראו 'כי הוא יחיד' וקבלו את התורה ותרי"ג מצוותיה, לחקוק ולהשריש בעצמו, במוחו ובלבו, כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו.

36

וחביבות גדולה יש לבורא יתב"ש בעבודת היהודי ככלות ימי החג, וכך ביאר האמרי אמת זי"ע הא דאיתא בגמ' (הגיגה כז.) שהיו מגביהים את שולחן הפנים ברגל ומראים לעולי רגלים שניעשה נס בלחם הפנים, והריהו חם בשעת סילוקו מן השולחן כביום

4-6

בעידן כלולות בני ישראל עם התורה הקדושה, שעלינו לראות שיהיה בנין עדי עד, בקשר של קיימא, ולהמשיך את לימוד התורה והעסק בה.

מפורסם מאמרו של הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע (חדות שמחה, פרשת ויצא) בלשון הפסוק (תהלים מט ג) "ואדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו", דמי שלמחרת היו"ט שכח מכל מה שעבר עליו ולא ילין אצלו השפעת היו"ט הרי הוא "נמשל כבהמות נדמו", פירוש הבהמה היא המשל עבורו, שהוא דומה לה ונראה כמותה, והאדם עצמו הוא הנמשל רח"ל.

5

על האדם להתקשר אל היום טוב כדי שישאר אצלו רישומא דקדושה מאור החג לימים רבים, וכמו שפירשו צדיקים מאי דכתיב (שיר השירים ז, ב) "מה יפו פעמין בנעלים" מלשון נעילה וסגירה, שלא יתן להשפעות הגדולות לעבור עליו מבלי שימלא אסמיו מהן.

וביותר בחג השבועות שיום "אסרו חג" (החל בז' בסיון בארץ ישראל) חשוב יותר משאר המועדים, שהרי למעשה היתה קבלת התורה בז' סיון דקיימא לן (שבת פז.) כר' יוסי דיום אחד הוסיף משה מדעתו, ורק מחמת טעמים שונים נקבע היו"ט בו' סיון (עי' במג"א אור"ח סימן תצד), ומ"מ ז' סיון הוא היום שניתנה תורה לישראל בימים ההם בזמן הזה.

וכן כתב היעב"ץ בסידורו, ח"ל: "וצריך לדעת, שיום זה אף על פי שהוא יום טוב של גלויות בלבד, יש לו עיקר

גדול מן התורה שניתנה בו ביחוד, כי ביום נ"א לספירה היה מתן תורה."

שהניחוהו על השולחן, שנאמר (שמואל א' כא, ז) 'לשום לחם חום ביום הלקוח', ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום. ולכאורה יש לתמוה מדוע בחרו להראות נס זה דייקא, והלא בבית המקדש היו בכל עת ובכל עונה ניסים ונפלאות 'ועשרה ניסים נעשו לאבותינו במקדש' (אבות פ"ה מ"ד), ומה המיוחד בנס זה שנשאר הלחם חם. אלא רמז רמזו בזה לעולי רגלים, הנה כעת הזאת בהיותכם בבית הגדול והקדוש - בית המקדש' **בוערים הינכם באש קודש, אחר שזכיתם לראות את פני האדון ה' ולקיים מצות יראה כל זכורך, עליכם לשמור בקרבכם אש זאת - שיהא הלחם חם' אף לאחר סידורו - כשתשובו לביתכם, כמו בשעה הראשונה, ואמרו להם 'ראו חיבתכם לפני המקום' שעבודה זו היא החביבה לפני המקום ב"ה.**

4 אמרה תורה בפרשת נשא (במדבר ז, פד-פז) "זאת חנוכת המזבח ביום המשח

אותו... זאת חנוכת המזבח 'אחרי המשח אותו', ביאר בה הרה"ק האמרי אמת זי"ע (הובא בליקוטי יהודה נשא עמ' ס) שבתחילה אמר 'ביום המשח' ולאחר מכן אמר 'אחרי המשח', כי לא די בכך שמקבלים את רוב ההשפעות 'ביום' בזמן של ההתעלות, אלא העיקר להמשיך את קדושת היום אף 'לאחר' לכתו מעמנוני. ביותר הדברים אמורים

9

8, Fried

Yaakov Avinu told us, "Behold, the ladder is standing on the ground and its top reaches into the heavens." The commentators see in these words that life is like a ladder. Either you go up, or you go down. You never remain stagnant.

Perhaps we can give this analogy a bit of a contemporary twist. Life is actually like an escalator. A down escalator. Our mission in life is to get to the top. If we walk up slowly, we will be carried down by the motion of the escalator. If we walk up quickly, we will stay in more or less the same place, since the down motion of the escalator and our own upward motion would cancel each other out. If, however, we make a tremendous effort to run up, we can overcome the downward motion and reach the top. That is what life is all about when it comes to matters of *ruchnius*. If you don't make an effort, the escalator will carry you down. There is no standing still in life.

שבת ארבע

10 אחר שבועות - קבלת התורה מן הכה אל הפועל

שיטת רש"י היא, ש"בתוך שלשה ימים למסעם התאו האספסוף תאוו והחלו להתרעם אודות בשר תאוו בכדי למרוד בהקדוש ברוך הוא" אבל תוספות חולקים וכותבים: "ואומר ר"י... פורענות ראשונה כדאמר במדרש (ילמדנו) ויסעו ונסעו מהר סיני דרך שלשת ימים כתינוק היוצא מבית הספר שבורח לו והולך לו, כך היו בורחים מהר סיני דרך שלשת ימים לפי שלמדו הרבה תורה בסיני". בהר סיני הייתה ישיבתו של משה רבנו, בה למדו תורה הרבה. וכשצריכים היו לנסוע, ברחו ונסעו כמו אותו תינוק הבורח מבית הספר, וכל זאת למה? כי למדו הרבה תורה - זוהי הפורענות הראשונה. והפורענות השנייה היא - ה'מתאוננים', אותו אספסוף שהתאו תאוה.

11 אותם שרק תמול שלשום אמרו "נעשה ונשמע", דורשים עתה שומים ובצלים?

והאמת, שדבר זה צריך ביאור רב; הרי עוסקים כאן בדור מקבלי התורה שהיו במעמד הר סיני. ופלא הוא שממרומי מעמד הר סיני ירדו כל כך עד כדי שעורכים כביכול, 'הפגנה' נגד הקב"ה ומשה רבנו... ועל מה? אפילו לא בענינים רוחניים, אלא על דברים פחותים מכן, על אוכל... וכפי שכתוב (במדבר יא, ז): "והאספסוף אשר בקרבו התאו תאוו וישבו ויבכו גם בני ישראל מי יאכלנו בשר". ולא זו בלבד אלא ממשיכים הם (שם, ה): "זכרנו את הדגה... את הקישואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו".

אותם שרק תמול שלשום אמרו "נעשה ונשמע". אותם אלו שהקב"ה התפעל מהם ואמר "מי גילה רז זה לבני" (שבת פ"ח א). הם, שקיבלו כתרים ונחשבו כמלאכים שהם גופים רוחניים שכלל אין להם שייכות לענייני מאכל ואדרבה, המאכל המתאים להם ביותר הוא המן, "לחם אבירים אכל איש" - "לחם שמלאכי השרת אוכלים אותו" (יומא ע"ה ב). ועל זאת מתלוננים הם? כיצד מתאימה התנהגות מעין זו לעם מקבלי תורה? ומה רוצים הם? את המאכלים הפשוטים ביותר והגסים ביותר; שומים, בצלים, חציר, זה מה שהם רוצים!

ואילו את אותו מאכל של מלאכי השרת הם דוחים, כיצד מתדררים מהר כל כך ממעלת המלאכים לדרגת הבהמה?

12 מהות האדם אינה נקבעת לפי מעשיו, אלא לפי שאיפותיו

ומכל זה מוכח כי מה שקובע את מהות האדם, אינו בהכרח מה שהוא עושה בפועל, אלא למה הוא משתוקק, מה שואף הוא לעשות, מה הוא חפצו ועתידו, ולהיכן בדעתו להגיע. גם אדם הלומד תורה הרבה, אלא שתשוקותיו הם בענינים זרים ושונים - מעלתו פחותה. וכדי לסבר את האוזן נביא מה שהיה מספר החפץ חיים זיע"א. ברוסיה הייתה קיימת תופעה בולטת מאוד; בעיירות בתוככי היהודים היו כאלו שמפורסמים היו כעצלנים; היו הם אותם השוכבים על יד התנורים בלא לעשות דבר. כנראה, היה זה מחזה נפוץ. אותם עצלנים היו חיילים יהודים שהשתחררו מהצבא הרוסי. כידוע, הצאר ניקולאי גור גזירה נוראה - גזירת הקנטוניסטים; היו חוטפים ילדים יהודים רכס בשנים, ולוקחים אותם לעבודות הצבא לעשרים וחמש שנה, ולאחר מכן היו משתחררים. אלו שהשתחררו, לרוב, לא נותרו יהודים שומרי מצוות. ובנוסף לכך, היו רגילים לשכב על יד החנור באפס מטעם חמה החפץ חיים. והלא אנשים אלו שנים

למועד

שבועות

חזון

שמה

10 ש"ס

כבר הובא בעבר שפרשת השבוע רומזת לכל מאורעות השבוע (ע"ע במאמר דא גזירת אורייתא). אנו נמצאים כיום לאחר חג השבועות וקבלת התורה שהוא היום שמהווה את ההשלמה לכל ימי הספירה, לכאורה הגענו לפסגה, מה יש להוסיף ומה צורך יש להוסיף דבר מזה. כד נעיון בחז"ל נראה שהדברים אינם פשוטים כלל ועיקר.

בפרשת נשא על הפסוק: "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן" דרשו חז"ל ויהי מלשון ווי ווי כמו שמצינו ויהי בימי שפט השופטים וכדו', וראוי להבין הרי כל תכלית יציאת מצרים היא קבלת התורה והקמת המשכן שאן שרתה שכינה בישראל, ואו הגיעו ישראל למעלת אברהם יצחק ויעקב והם הם המרכבה לשכינה (כמבואר ברמב"ם בפתיחה לספר שמות), וא"כ ראוי להבין מדוע נאמרה על פסגת השלמות לשון ווי ווי לשון צער, הרי אין לך שמחה גדולה מזו.

אולם חז"ל משלו זאת במשל נפלא: "משל למלך שהיה לו אשה ראגנית (אשת מדינים) אמר המלך עשי לך פורפירה (לבוש מלכות), התחילה לעסוק בה, כל זמן שהיתה מתעסקת בה אינה מריבה, נשלמה המלאכה והביאה למלך ראה אותה המלך ושרה בעיניו, מיד התחיל המלך לומר ווי ווי, אמרה לו אשתו מה זה אדוני, טרחתי את עצמי לעשות רצונך ואתה אומר ווי ווי, אמר לה, המלאכה מאוד ישרה בעיני, אמנם כל זמן שהיית עוסקת במלאכה לא היית כועסת ולא מקנטרת אותי, עתה שאת פנייה מתירה אני שמא תכעסי אותי, כך אמר הקב"ה כל זמן שהיו בני עוסקין במשכן לא היו מלינים, עתה יתחילו, לכך נאמר ויהי ביום כלות משה ווי ויהי ביום כלות משה" (תהומות פרשת נשא אות י"ב).

היתה לנו מצוה ארוכה מאד שזכינו ב"ה לסיימה בשלימות, ובסופה של המצוה שכולה הכנה לקבלת התורה הגיע היום הגדול של קבלת התורה, כל אחד בלי ספק הרגיש הרגשת התעלות ורוממות בחג השבועות, זהו השיא של כל יהודי. מגלים לנו חז"ל שירדו לנבכי כוחות הנפש של כל אחד שגם כשאדם מגיע לפסגת שלמותו, והוא במעלת האבות הקדושים שהם הם המרכבה לשכינה בתחתונים, גם פסגה כזו, שאין אחריה התחדשות, עוד בהיותו למעלה

כבר יש לומר עליו ווי ווי. וככל שהפסגה גבוהה יותר כך הנפילה וההתנפצות היא לרסיסים קטנים יותר.

דוגמא נוספת לכך מצינו במשנה ביומא (דף כ"ג ע"א) שתיקנו גורלות על עבודת הקרבנות משום מעשה שהיה שאחד הכהנים נעץ חרב בחבירו על גבי המזבח. הבה נתבונן מה היה שם, הגמרא אומרת שירושלים היא עיקר מקום הרבצת התורה שנאמר כי מצינו תצא תורה. וביארו התוס' בב"ב (פרק שני דף כ"ג) דזה משום שראויים כהנים בעבודתם מיד כולם מתעוררים לתשובה ותורה. ומעתה נמצא שהכהן העובר על גבי המזבח הוא זה שמביא את כל ישראל לתורה ויראה, המזבח הוא המקום הגבוה ביותר שאדם יכול להגיע על ידה להפצת תורה. ועל מקום זה תוך כדי עבודת ה' שולף הוא חרב ורוצה את חבירו? זהו האדם, אין פסגה שהוא מקום מנוחה, תמיד צריך האדם להתחדשות ועבודה מתמדת ואל תאמין בעצמך עד יום מותך.

מה זה חיוק, כיצד עושים חיוק, כיצד נדע שהחיוק ימשיך לאורך זמן והוא באמת יביא אותנו למחוז חפצנו, ובעיקר כמה צריך לעשות חיוק. עלינו לדעת שאי רצון לקום זה לא מאהבת שינה אלא מחוסר אהבת התורה, חוסר טעם בלימוד התורה, חוסר טעם בעבודת התפילה. כאשר יש לאדם בשביל מה לקום הוא קם גם כשהוא עייף מאד. וכאשר הוא עוסק או טרוד בענין רציני אין לו זמן ולא מענין אותו החדשות.

13 שיחת אליהו

8

האדם, או בעליה או בירידה

שלמה המלך אמר בחכמתו (משלי טו, כד): "אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה". האדם מטבעו, אינו עומד במקומו; או שמצוי הוא בתהליך של עליה או שנמצא בתהליך ירידה. כל חיי האדם - ובמיוחד בענייני עבודת ה' - נמשלים למטפס על הר גבוה, שכאשר הוא עולה, הוא אכן עולה, אבל אם הוא עומד - מידרדר הוא מיד למטה. אי אפשר לדרוך במקום על מדרון הר תלול. הקצב של העליה אף הוא אינו משמעותי; מחיר או איט, העיקר היותו במסלול של עליה. גם אם עולה הוא לאיט, הרווח הוא, העובדה כי על כל פנים אינו נופל למטה. כי ברגע שעוצר הוא מלהתקדם כלפי מעלה, מידרדר הוא לאלתר כלפי מטה ויכול ליפול עד לתהום. זהו "אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה".

רבות שהו בקרב הצבא הרוסי, חיו שם תחת משטר צבאי נוקשה, עשרים וחמש שנה לא נחו אף לא לרגע. שורת הדין כי תיכף עם שחרורם המייד, צריכים היו הם להיות האנשים החרוצים ביותר בעולם, מדוע א"כ שוכבים הם על יד התגור במרבית שעות היום?

השיב על כך החפץ חיים: נכון, אמת כי עשרים וחמש שנה חיו הם במשטר נוקשה של אימונים מפרכים ופקודות פתע, אבל כל אותם העשרים וחמש שנה העבירו במחשבתם כל הזמן, אימתי נוכל לשכב על יד התגורים בלא מעש...? זה היה חלומם ושאיתם כל השנים. אז מי גבר? מעשיהם או שאיפותם? השאיפות הן הן שניצחו! לכן, תיכף ומיד כשיצאו מהצבא הפכו להיות עצלנים ובטלנים. כשיש מחלוקת בין הרגליים לבין המוח, מה שמכריע וגובר לבסוף - זה המוח, לא הרגליים...

סרו מאחרי ה' - התחושה שלמדו תורה יותר מדאי

זהו ביאור דברי התוספות. אמנם למדו תורה הרבה, אלא שלפי דעתם מה שלמדו תורה הרבה, היה זה יותר מדאי עבורם. וכביכול, היו עסוקים כל הזמן באותה מחשבה: מתי יבוא כבר בין הזמנים, מתי כבר יהיה חופש... כך אומרים תוספות: "שנסעו מהר סיני דרך שלשת ימים כתינוק היוצא מבית הספר שבזרחה

לו והולך לו כך היו בורחים מהר סיני דרך שלשת ימים לפי שלמדו הרבה תורה בסיני". וכשלומדים זמן רב תורה, ומצד שני, המחשבה היא שזה יותר מדאי ו'מתי כבר מפסיקים את הלימוד'? מה שהשפיע עליהם יותר זה הרצון להפסיק ללמוד. ולכן התורה שהם למדו לא הותירה עליהם רושם ניכר בשיעור מספיק, ולא גרמה להם להתהפך לאנשים רוחניים יותר.

התורה באה ללמדנו, שאם ראשו של האדם מונח ב'אבטיחים', שקוע ב'שומים' ו'ב'צלים' - כל דור לפי ענינו; הרי שאותו אדם איננו אדם בעל מעלה ורוחנית. וכפי שביארנו, שהענין איננו מה עושה הוא במציאות בפועל, איזו מסכת לומד וכמה שעות ביום הוא לומד, המבחן הוא, למה הוא משתוקק? להיכן נמשך הוא? ובכך ניתן להבין את סוד האדם, דרגות עליותו וירידתו. מה שקובע, אינו כמה לומדים בשעת הסדר, אלא כיצד נראית התנהגותו בסוף הסדר... כשמגיע זמן סוף הסדר, כיצד מסיימים את הלימוד? יש מי שמסתכל בשעון סוגר את הספר בחזקה... ויש מי שרוצה היה להמשיך ללמוד, אבל, נו, מה אפשר לעשות, והרי צריך גם לאכול משהו... שניהם אמנם למדו בזמן הסדר במידה שווה, אבל אותו אחד שכולו מתמלא שמחה כשמגיע סופו של

אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ - עד שתצא מן הכח אל הפועל

והנה מלבד כל הנ"ל, עלינו לדעת שכל התעוררות רוחנית, כל שאיפה רוחנית וכל התפעלות רוחנית, אסור להשאירה תלויה באוויר, אלא צריכים לקבע אותה במשהו קיים. הדיינו, לפעול משהו כתוצאה מחמת ההתעוררות. ואם מבטאים זאת במעשים - אפילו בדבר קטן - יש לזה קיום, משום שאז האדם מוכיח את עצמו למהלך של עליה. אבל מי שמתרומם לגבהים ואינו עושה יחד עם זאת מאומה - נופל הוא לארץ.

ידועים דברי הרמב"ן שכתב (כתיב הרמב"ן, האמונה והבטחון פרק יט): "וכשהתעוררותו היא מתעורר על דבר ריק במה יברכהו, והוא ראוי אל הפתח. וקורב לענין זה מה שאמר הכתוב 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ... ופירוש 'עד שתחפץ', עד שתצא מן הכח אל הפועל... זהו 'עד שתחפץ' שתעשה חפץ על ידי הסיבה ההיא, מלשון רז"ל 'לאנקוטי חפצא בידה', כלומר כל". הדיינו, כל התעוררות וקבלה, צריכה להיות מבוססת בדברים מעשיים, צריך להמיר את ההתעוררות ל'חפץ', משהו בר קיימא שניתן למשמש בו בידים. אי אפשר להשאיר דברים קבלה ערטילאית גרידא, אלא היא חייבת להיות מקוימת הלכה למעשה בפועל. ואם לאו - כגודל ההתעוררות כך גודל הנפילה, ח"ו.

זהו גם כן ביאור דברי הרמב"ן הנודעים באגרתו: "וכאשר תקום מן הספר תחפש במה שלמדת אם יש דבר תוכל לקיימן". משום שבלתי אפשרי להישאר רק עם תחושת ההתלהבות וההתעוררות הרגעית, מהן לא נשאר ולא כלום, אדרבה, מחמת כך תתכן הנפילה. כך כותב גם הגר"א ז"ל באיגרתו: "גם ספר קהלת יקראו תמיד... ושאר ספרים, אבל ח"ו לא תהיה התכלית הקריאה לבד, כי בזה אין מתפעל האדם... והמשל, הזורע בלא חרישה, שיחטוף הרוח וישביע עופות... והוא זורע בלא גדר ואוכלין החזירים וירמסון". אין שום טעם ושום תכלית לקרוא ספרי מוסר אם הדברים אינם באים לכדי למעשה, להוציא מן הכח אל הפועל.

בנו, על כל עבודה שעשה ממנו היה מתפלל ואומר יהי רצון שתהא זו כאלו היא עשויה בבני, כאלו בני שחוט, כאלו דמו זרוק, כאלו הוא מופשט, כאלו הוא נקטר ונעשה דשן".

ותמהו המפרשים, מה פשר דברי אברהם הללו, מחמת איזה צורך ראה אברהם אבינו לנכון להוציא מיצחק בנו דם? וכי צמא היה הוא לדם ח"ו? אדרבה, עליו לשמוח, שלבסוף נצטוו שלא לשחוט את יצחק בנו. ואילו כאן רואים אנו את ההיפך הגמור, שאברהם אבינו אמר, אולי אוציא לו דם?

מבארים רבותינו, כי בעת שהגיע אברהם אבינו לענין העקידה, נתעלה למדרגות רוחניות שאי אפשר לתארם; לעשות את רצון ה' ולשחוט את בנו יחידו, ולא עוד אלא - "כבש רחמיו לעשות רצון בלב שלם", כל אלו דרגות נשגבות, שנצרכות להכנות רבות שקדמו להן. ולפתע אומרים לו: "אל תשלח ידך אל הנער". א"כ במצב זה תתכן סכנה רבה, שלאחר כל ההכנות וההשגות הגבוהות הללו, אם אינן באות לבסוף לידי ביטוי במעשים, ללא איזה דבר שיקבע ויחברו במציאות הקיימת, עלול ליפול מגובה עצום זה אליו העפיל, ועד כדי התרסקות לרסיסים חלילה.

וזו הייתה טענתו של אברהם אבינו; אי אפשר לישב בחיבוק ידיים ולא לעשות מעשה, ולו קטן שבקטנים, לאחר הכנה רוחנית עצומה שכזו. מוסוכן מאד להישאר בגובה עצום זה בלי לקבל את המדרגה במשהו ובלי שתהיה מלווה בעשייה כלל. אי אפשר לעמוד באוויר זמן רב, צריך להישען על משהו, להתבסס על דבר יציב, היינו, לעשות איזה מעשה. לכן אמר אברהם אבינו: לכל הפחות אוציא ממנו טיפת דם, שהרי הדם הוא הנפש. ואז יחשב שעשה מעשה של נטילת נפש ביצחק, ותהיה לו איזה מדרגה של עקידה. אמר לו הקב"ה: ביצחק אל תעשה, אבל באיל תעשה, והמעשה שאתה עושה באיל הרץ מכח מה שרצית לעשות ביצחק הוא בא. וזה יחשב לך, וישמור בך את המדרגה המרוממת של עקידת יצחק. לכן אמר "כאילו בני נשחט כאילו בני נקטר וכו".

ואף שהמעשה שנעשה לבסוף קטן ערך היה לעומת ההתעוררות שהייתה בכדי לשחוט את בנו, אעפ"כ מבואר שבשחיטת האיל נחשב לו כאילו שחט את יצחק. הרי לנו שכשאדם עושה ואפילו מעשה קטן, אם בא הוא מכוח התעוררות של מעשה גדול, יש בכחו להחזיק לו את המדרגה הגדולה.

לכן, בכדי שלא נאבד ח"ו את דרגתנו בחג השבועות, ולא ניפול ח"ו לדרגת אבטיחים, לשומים ולקישואים - צריך לעשות משהו; לקבל קבלה כלשהיא, להוסיף איזה תיקון - ואפילו דבר קטן, רק שיהיה מכח התעוררות זו שנתעוררנו בימי ההכנה של ספירת העומר ושל חג השבועות. ואילו נעשה כן, יעזור ה' שנישאר בדרגת אדם.

נשא, יו"מ שני של שבועות, תשנ"ו

כח אהבת ישראל אפשר ג"כ לשמור ההשפעות של היום טוב.

ב', עוד עצה להמשיך קדושת היר"ט, בעזה"י, נזכיר בקיצור, ודיברנו מזה בעזה"י כמ"פ בארוכה, והוא ההתחזקות באהבת ישראל, ולהשתדל להרגיש ולראות הטוב הנורא שיש

בכל יחיד ויחיד, ובכל ציבור וציבור מכלל ישראל, כידוע מצדיקים זי"ע, שהתורה"ק ניתן לכלל ישראל, ויחן שם כאיש אחד בלב אחת, קול אחד, וכמה שיהודי הוא חלק מהכלל, כך זוכה להמשיך קדושת מתן תורה, והזכרנו כמ"פ בעזה"י מר"ג ברסלבער זי"ע, שכל יהודי יש לו חלק בתורה"ק, ואם ח"ו מולולים באיזה יהודי, וכי"ש ח"ו באיזה ציבור, אז א"א להשיג החלק של התורה"ק ששייך לאותו יחיד או לאותו ציבור, ויהודי הרבה פעמים משתדל להתייגע ולהבין איזה דף גמ', או איזה סוגי וכדו', ולא הולך, לא הלימוד, ולא הקלאריקייט, ואינו יכול לצאת כרוך מהענין. והוא אינו נודע שחלק זה שייך לאיזה יחיד או ציבור שמולול בהם ח"ו בלבד, וממילא אינו יכול להשיג, ואם יעבוד על עצמו וישתדל לראות הטוב, ממילא יבין הסוגי, וא"כ עכשיו שכל יחיד קיבל חלקו בתורה"ק, ומשתדלים במשך השנה לזכות לאכול מפירות העץ החיים של התורה"ק, רצון אבינו שבשמים שנמשיך ויחן שם ישראל, לשון חן, לראות חן העצום שיש בכל יהודי, ועיי"ז נזכה להשיג חלקינו בתורה"ק.

Among the mitzvos unique to the nazir, the Torah commands him to refrain from defiling himself by coming into contact with a dead body, even if it is that of his close relative. The Sforno comments that this commandment parallels a similar mitzvah given to the Kohen Gadol, whose holy position requires him to refrain from defiling himself by coming into contact with any deceased person, even a close relative.

In effect, the Torah is giving every Jew the opportunity to achieve the holiness of the Kohen Gadol, albeit temporarily. The commandment to refrain from becoming tamei is not a mere prohibition; it is a reflection of the sanctification that the Torah confers upon a person when he accepts the mantle of nezirus. Levels of purity

21

התנאי לקבלת התורה

החובה להתקדש - אינה נוגעת רק לנזירים ולכהנים, אלא לכל יהודי וחשבתיו, שאולי מותר לומר פשט חדש, בפסוקי ההקדמה למתן-תורה: מיד לאחר חניית העם למרגלות הר סיני, קורא ה' למשה ומצווהו לשאול את העם, אם יסכימו לקבל עול-תורה: "כִּי תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב, וּתְגִיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות יט, ג). מבאר רש"י את הכפילות שבפסוק, ש"יתאמר לבית

יעקב... מכון לנשים - להן צריך "לומר" ולבאר את המצוות בלשון רכה ואילו: "תגיד לבני ישראל" - עונשים ודקדוקין פֶּרַש לזכרים; דברים הקשים כגידין". היינו, שלגברים יש "להגיד" את המצוות בכל חומרות. ובהמשך: "אם שמוע תשמעו בקלי, ושמרתם את בריתי - והייתם לי סגלה מכל העמים"; וחסיים: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל" (שם, ה). מפרש רש"י: "אלה הדברים" - לא פחות ולא יותר!; כלומר, אין להוסיף או לגרוע מדברי ה'. וכבר שאלו: הרי לנשים נצטווה משה להסביר את המצוות בלשון רכה, ולגברים, בלשון קשה יותר - כיצד איפוא יצליח לקיים ציווי זה של "אלה הדברים", הדרוש למסור את הדברים בדיוק כפי ששמעו, "לא פחות ולא יותר"? - אולי מותר להוסיף על כל התירוצים שנאמרו, ולומר כך:

המלים: "אלה הדברים", אינן מוסבות על כלל הסבר המצוות שעליו *לומר לנשים ולגברים, אלא רק על המלים הסמוכות להן בפסוק: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" - אלה הדברים! עליכם להיות "גוי קדוש" - לא פחות ולא יותר! ה' אינו מסתפק בפחות מגוי קדוש! - אמנם, גם "לא יותר" מגוי קדוש; כי מעבר לקדושה אין יותר מקום לעבודת האדם, ומשם ואילך זוהי מתנה בלבד. אבל להיות קדוש - אפשר בהחלט לדרוש מנשים ומגברים כאחד, וכל אחד על-פי מדרגתו.

22

סיבה לקריאת מגילת רות בשבועות

אנו עומדים בערב של חג השבועות, חג מתן-תורה. אחת הסיבות לקריאת מגילת רות בחג זה, היא הצד השווה שבינינו ובין רות. שכשם שאנו קיבלנו עלינו עול-מצוות בסיני, כך גם רות נתגיירה וקיבלה עול-מצוות. על רקע דברינו שלעיל, נרחיב מעט בעניינה של רות: אמרנו שההקדמה והתנאי הראשון למתן-תורה, מופיעים בפסוק "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש". הרוצה לקבל תורה, צריך להיות מוכן להקדיש למשימה זו את כל-כולו. אצל רות, בולטת נקודה זו של ביטול הרצונות האישיים בפני ה'. הזכרנו פעם, שרות המואביה באה לתקן את חסרון החסד של העם המואבי: הם לא קידמו את ישראל פלחם ובמים (דברי כג, ה) - והיא תיקנה ב"היטבת חסדך האחרון מן הראשון" (רות ג, ז).

אבל הפעם, נדבר על תיקון אחר של רות; תיקון לחטא קדום יותר: הקלקול של עמון ומואב - מתחיל בלוט אביהם. לוט זה, היה אדם גדול; אפשר לומר שהיה ממש בבחינת יהושע, בזה שלא מש מאוהלו של אברהם. כשהיו במצרים, היה מתעשר בקלות אם היה רק רומז לשלטונות שאברהם הוא בעלה של שרה - ולא עשה כן. ומתברר שהיה זה ניסיון כה קשה, עד שבזכות שעמד בו ניצל מסדום: "ויזכר אלקים את אברהם, וישלח את לוט מתוך ההפכה" (ברא יט, ט); הקשר, בין זכירת אברהם להצלת לוט -

והלבוש

פרשת נשא
ו'א

הלקה

קל

מלך על עצמו, כמו שמצינו שם מספר כוזרי ששאל מלך כוזרי מה זה חסיד, וענה לו עפ"י משל למלך שכל שריו ועבדים סרים למשמעתו, ושאל לו המלך שניקש לדעת מה זה חסיד וענה לו מה זה מלך, וענה לו כי חסיד הוא מלך על עצמו, כל איבריו הם תחת משמעת שכלו ומוחו, כולם תחת עול מלכות שמים ודרך התורה, ולכן חסיד הוא באמת מלך. וזה ענין ואתם תהיו לי ממלכת כהנים שפי' רש"י שרים, היינו שיהיו שרים על עצמם.

ויש לומר דעל שם זה נקרא היום טוב בשם

עזרת, דאיתא כי ל' עזרת הוא מל' שר ומלכות, מל' עוזר בשם, ולכן נקרא היום"ט בשם עזרת, כי נריך האדם לקבל על עצמו עוד הפעם להיות ממלכת כהנים גוי קדוש. כל שמה צימיו החג האדם עובר גירות מחדש. יכול האדם לחדש עצמו כקטן שנולד בעזרת, ונריך לקבל עליו עוה"פ עול המנות, דבך היהדות של מנות קלות ולקבל עליו ההנהגה לנהוג בדרכי היהדות, לפרוש מדברים שאינם ראויים ליהודי לעשותם, וזה עבודת היום, לקבל מחדש התורה, ועי"ז מזה להיות באמת חדש בהתחדשות קטן שנולד.

19 שיהיה מספר האצבעות 525

נזירות: קשר רוחני עם הבורא

ובמה מתבטא אותו קשר פנימי? - נסביר במלים קצרות:

הכוח הסגולי שיש לפהן לברך את ישראל, להאציל עלינו ברכה, ניתן לו באמצעות קישורו לקדוש-ברוך-הוא; קשר שכל מהותו: רוחניות. היפוכו של קשר זה, היא כל התקשרות לענייני העולם-הזה. כל זיקה יתרה לגשמיות, מהווה ניגוד והפרדה לקשר עם הבורא; החלשת הקשר אל הרוחניות. התענוג שבשתיית היין, מהווה התקשרות לחומריות - וממילא סתירה לקשר עם הבורא. ככל שיהיה הפהן קשור לחומר, כך יהיה קשור

פחות לשכינה; והתוצאה: לא תהיה בו יכולת רוחנית לקלוט ברכה ממרום, ולהעבירה לישראל. רעיון זה, טמון באיסור המפורש של שתיית יין לנזיר, וחז"ל העתיקו אותו לפהן: הנזירות, היא מעלה רוחנית. הנביא עמוס (ב, יא) מונה את הטובות שעשה ה' לישראל, ומזכיר את הנזירות כשניה במעלה אחרי הנבואה: "וְאָקִים מְבִנִּיכֶם לְנִבְיָאִים, וּמְבַחְרֵיכֶם לְנָזִירִים". חז"ל, השווו איפוא בין הנזירות והכהונה: כשם שלמעלה זו, מעפיל הנזיר באמצעות פרישתו מן החומר, מן היין - כך גם יתקשר הפהן טוב יותר להי' אם יפרוש מן החומר; בפרט, מן היין הגורם לערבוב הדעת, ולביטול ההבחנה בין קודש לחול וניק' י, ט; דברי כט, ה). מה-גם שלדעה אחת היין הוא פרי עץ הדעת טוב ורע (בר"ר טו, ה), והוא 'סגולה בדוקה' ליעד דלא ידע".

היא אותה שתיקה ששתק לוט במצרים (בר"ר נא, ו). גם לאחר שעזב את אברהם, הוא מסכן נפשו ונפשות בני-ביתו עבור מצוות הכנסת אורחים; ולא עוד, אלא שגם מצווה בלתי הגיונית אז, כאפיית מצות, ממשיך תלמידו של אברהם לקיים בסדום הרשעה.

אך דווקא בשל כל המעלות הנזכרות, קשה כפליים: כיצד זה יצא מאדם כה גדול, קלוקול כה גדול! הרי מכל העמים שעל-פני האדמה, רק יצאצאיו, עמו ומואב, אסורים לבוא-בקהל **עז עולם!** מהו הפגם חסר-התקנה שנושאים בנינו?

הזון סדום החדשה...

– התשובה, מצויה במשלי שלמה: "לתאנה יבקש ופךד, בכל תושיה יתגלע" (משלי יח, א) – **אומרים חז"ל, שהכוונה ללוט, ש"נפרד" מאברהם "לתאנה", בשל תאוותיו; והתוצאה: "...בכל תושיה יתגלע" – שנתגלה קלונו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, בהם לומדים את הדין שבניו אסורים בקהל לעולם (הור"י): באיזו תאוה מדובר? – חז"ל ימסירים את הלוט מעל לוט, ומגלים שמדובר בתאוות הממון. אף שהיה לו צאן ובקר רב, לא טרח למחות ברועיו הגוזלים משדות הכנענים; במקום לצמצם מעט את אזור המרעה של צאנו, החליט להיפרד מאברהם. אבל גם אם נפרדים מאברהם, אפשר עדיין ללכת לחברון, לבאר שבע – כל הארץ לפניו. אבל לוט בוחר דווקא בסדום, שהכתוב מעיד עליה שהיא הגרועה מכל ערי כנען. איך עוזבים את אוהל החסד של אברהם לקיצוניות הרחוקה ביותר, לסדום הרשעה? – רמזה כבר התורה את התשובה האמיתית: "וירא... כי כלה משקה" (ברא' יג, ט); מה לעשות? לוט התקשה לוותר על אזור המרעה הדשן - על העושר.**

אבל רבותי! וכי חושבים אתם שללוט לא היה 'מצע חברתי', זה הקרוי כיום: אידיאולוגיה! אתם חושבים שלוט אמר לכולם, שהוא הולך לסדום בעבור בצע-כסף? מן הסתם סיפר לכל מי שרצה לשמוע, שהוא, תלמידו המובהק של אברהם, הולך לסדום **לקדש את החולין!** ואיפה ימצא כל-כך הרבה חולין, אם לא בסדום? (...). לכן, הוא מותיר את קידוש שאר הערים – בהן החולין מועט – לאברהם, והוא כבר יקדש את סדום; הוא יחזק את אושיות המשפט והצדק, ויתקן את העוול הנורא שבה. ואכן, עם הזמן תמנה לשופט בית-המשפט העליון של סדום.

מוכרחים להודות, שהרעיון נשמע נהדר! אלא מה? – לוט לא היה במדרגה המתאימה לתקן את סדום! הרי אמרו (נתיב יז), ש"לעולם תהא דעתו של

אדם מעורבת עם הבריות", ולוט, שבא "לתקן מבפנים", השתלב יפה בין הבריות שבסדום – עד שהרשיע עמם בצוותא (רש"י ברא' יט, ז); בקושי רב, ניצל הוא-עצמו מקלקול רוחני מוחלט. עד כדי כך, שאפילו חייו הגשמיים ניתנו לו במתנה, רק הודות ל"פינוי אוירי" מיוחד... (ברא' יט, טז).

סופו של עניין: סדום נשאה סדום, ומאותו רצון טוב של לוט, נשאה לדורות עובדה אחת בלבד: שהוא התחתן עם סדומית טיפוסית, שהפכה לנציג-מלח על סירובה לתת מלח לאורחים, וממעיך יצאו הקמצנים הללו, שלא קידמו את ישראל אפילו בלחם ובמים.

וכל ה"ירושה" הזו – מתוך רצון חיובי לתקן את סדום.

רות: מתקנת חטאו של לוט

ירמיהו הנביא, נשלח להשיב את ישראל בתשובה. ה' מעודד אותו, ומרומם בפניו את עניין זיכוי הרבים – אך בו-בפסוק מזיהרו: "ישבו המה אליך ואתה לא תשוב אליהם" (ירמ' טו, יט; ב"מ פה). ירמיהו הצדיק, הנביא, הכהן, צריך אזהרה מיוחדת שלא יפול לדרגתם! כי בבואו להשיב בתשובה – הריהו נתון בסכנה עצמית. ולכן מבטיח לו ה' שמירה מעולה מפני הסכנה: "ונתתיך לעם הזה לחומת נחשת בצורה" (שם, כ). כי בפחות משמירה כבידה שכזו, אי אפשר להבטיח שירמיהו יצא שלם – לא רק בגופו, אלא גם ברוחו – ממצווה זו של השבת העם אל ה'.

התיקון לטעותו של לוט, ההולך לקרב אנשים כשהדבר למעלה מכוחו – הוא איפוא ברות. זו שהיתה בת-מלכים – בת עגלון ומצאצאי בלק (סנה' קה"ג) – מוותרת על כל הגדולה כדי לדבוק בנעמי; גם, כשזו שבה ליהודה בעוני ובחוסר-כל, שמדהימים את אנשי בית לחם. כי **חייבים** להסתופף בחצרות ה'! הלא רות יכולה היתה לשוב למואב, להשיג שידוך מצויין כבת-מלך, ואולי להיות אפילו שרת-הדתות בממשלת עגלון, ולהפיץ יהדות בעזרת תקציבים שהיו עומדים לרשותה... אך זהו התיקון לחטאו של לוט: רות מוכיחה, את חשיבות החיים בקרבת אנשי-מעלה! בבכי, בעוני נורא,

ומתוך עמדה אישית נחיתה של גיורת מואביה, היא נצמדת לצדקת מתוך הקרבה עצומה של כל גורלה.

לוט מוותר על חברת הצדיק, עבור תוספת פחלב הכבשים, עבור חברת השפע – ורות מוותרת על כל ענייני העולם-הזה, עבור חברת הצדיק.

• כשעומדים לקבל עול-תורה ולהיות "גוי קדוש" – צריכים להיות **מוכנים גם למדרגה זו של הקרבה. להתמלא רצון עז, להיות "גוי קדוש" בכל מחיר!** ולכן, נשוב ונקרא בחג את מגילתה של רות.

How do we come close to the Creator of the Universe? How do we become worthy of having His holy Name attached to us, of being His people? It is a process, a progression of steps, each of which is a critical foundation for the one that follows. In our festival prayers, at a time when we rejoice in the celebration of our special relationship with God, we describe the steps that bring us to that point.

"Atah vechartanu mikol haamim," we say. "You chose us from among all the nations. Ahavta osanu veratzisa banu. You loved us and favored us. Veromamtanu mikol haleshonos. You raised us up above all other languages. Vekidashtanu bemitzvosecha. You sanc-

tified us with Your commandments. Vekeiravtanu Malkeinu laavodasecha. You drew us close, our King, to serve You. Veshimcha bagadol vehakadosh aleinu karasa. And You called us by Your great and holy Name."

This is the progression of steps that cement our special relationship with God. It begins with God choosing us from among all the nations. Having chosen us, He bestows His love and favor on us. He raises us up above all other languages, sanctifies us with His commandments, draws us closer with His service and calls us by His great and holy Name.

Let us take a closer look at the very first step. God chose us from among all the nations. Why did He choose us? Surely this choice was fair and just. There must have been some quality that made Jewish people worthy of being chosen by God. There must have been some quality that set us on the path to sanctification by His commandments. What was this quality?

28 The Chafetz Chaim explains that what sets us apart from all the other nations of the world is the heritage of *middos tovos*, personal refinement, handed down to us by the *Avos*, the Patriarchs of the Jewish people. The *Avos* were so successful at refining themselves, cultivating within their hearts the finest of personal qualities and characteristics and uprooting their negative tendencies, that these refinements became ingrained in their very being and were passed on to their children and grandchildren. We have inherited these *middos*, these outstanding refinements, and this alone qualified us to be chosen from among all the nations of the world.

This refinement of character, this nobility of the heart, these outstanding *middos*, explains the Chafetz Chaim, are the only environment in which *mitzvos* can thrive and flourish. Without refined *middos*, there can be no *yiras shamayim*, no proper fear of Heaven; there would be no framework, no context. A vulgar person cannot relate to the sublimity of the divine. Without refined *middos*, it would be impossible to perform the *mitzvos* amidst all the ordeals and temptations we must face in the course of our

So how do we keep ourselves on a higher level: How do we refine our middos? How do we realize the full potential of the Jewish talent for excellence in character?

The answer is by embracing kedushah, holiness. How do we define holiness?

Holiness is what challenges the Jewish people to elevate themselves. Holiness is founded on a basis of middos, of refinement and nobility, which cause us to turn away from forbidden relations and forbidden foods. This sort of holiness is the hallmark of the Jewish people. And our abstention from acts that contaminate the soul brings us to ever higher levels of holiness and an ever deeper refinement and nobility of character, drawing us ever closer to God.

Let us take another look at the progression that brings us closer to God. Veromamtanu mikol baleshonos. You raised us up above all other languages. Vekidashtanu bemitzvosecha. And You sanctified us with Your commandments.

What does this mean? What does our language have to do with being sanctified by the commandments?

Our language is called Lashon HaKodesh, the Holy Language. In what way is the language itself holy? The Rambam in Moreh Nevuchim writes that Lashon HaKodesh is the only language that has no words to describe those parts of the human anatomy and those human activities that have to remain private. There are no words in the dictionary of Lashon HaKodesh that can be considered obscene. (Of course the Rambam is speaking about Lashon HaKodesh, not modern Hebrew, which has created and borrowed words, in order to make it like every other language.) And when it is absolutely necessary to discuss such things, the most Lashon HaKodesh provides are oblique references and euphemisms, which serve the purpose perfectly well. Explicitly obscene words do not exist in Lashon HaKodesh, and that is what makes the language holy.

Obscene language is the threshold of forbidden relations. Coarseness in speech leads to coarseness in deed. The Torah has set the Jewish people apart from the other nations by the mitzvos of forbidden relations. And Lashon HaKodesh, the language of the Torah, protects us from contamination by removing the slightest hint of forbidden relations from our vocabulary.

Today, unfortunately, we are a people in exile, living among the nations of the world, most of whom do not share our values. We no longer speak Lashon HaKodesh, even among ourselves. But even when we speak other languages, Heaven forbid that the obscenities and vulgarities spoken by the promiscuous peoples among whom we live should pass our lips. Even when we speak English or French or Spanish, we must be careful to keep our words holy.

31 Torat Tzvi

The Ibn Ezra explains that the word nazir comes from nezer, meaning "crown." The average person tends to be subservient to his lower desires. In contrast, a king is above these common desires - as symbolized by his crown. Like a king, a nazir also rises above these desires. This is what he is trying to achieve in abstaining from wine.

כפרי לדיק צפרשתנו, מנאר קמיכות הפרשיות של נזירות וזרכת כהנים, כי מפרשת נזירות אנו למדין כח הדיבור של האדם, כי עיקר הנזירות הוא ע"י כח הגדר והדיבור, כדכ' איש כי יפליא, ואם ישמור אדם את עצמו ויסגף עצמו בג' דברים שנוהר בהם הנזיר, ולא יקבל על עצמו נדר לשם נזירות, לא יהיה נקרא קדוש על ידי זה. רק על ידי דיבור אחד שיזיף מפיו הריני נזיר או נקרא על ידי זה קדוש כמו שנאמר כל ימי נזרו קדוש הוא לה'. ולכן עכו"ם אינם נכללים צפרשת נזירות כי אין להם כח הדיבור, כי הדיבור האמיתי הנקרא בשם דיבור ולא פטופטי מילי בעלמא, הוא רק היוצא

מהנשמה הקדושה אשר יש באיש ישראל, כדכ' ויפה באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה ומתרגמין לרוח ממללא. והוא באמת פלא גדול שעל ידי דיבור אחד נעשה קדוש בעצם. זה הוא הפלא של הנזירות שהיה עד עתה אדם פשוט וצרגע אחת על ידי הדיבור צנוה רצויה נעשה קדוש לה'. ומה למדין כח הדיבור שיכול לעשות פעולה באדם להפוך אותו לאיש אחר. זה הוא המשך הפרשיות, שמענין נזירות בא היוצא לכהנים שיצרכו את ישראל, ודיבור פיהם של החיצות הללו בלבד, יפעלו השפעת הצרכות מהמקור כמו שנאמר אחר זה ושמו את שמי על בני ישראל ואני אצרכם.

ולאחר שזעזעו שהאדם מרגיש בעצמו כי הקבלות שקיבל על עצמו ציוס מתן תורתנו, אין שייך לגשמה, ואין שייך להגיע למשהו, העיקר הוא ע"י כח הדיבור, דיבורי מורה, ודיבורי תפלה, הדיבורים קדושים בלבד יכולים לפעול הרבה ולסייע ציד האדם לצוא לדי טהרה.

34 עיה סא' 17

והנה כלל זה נכון הוא תמיד. ועל אחת כמה וכמה בתקופה של אחר חג השבועות, תקופה בה כל יהודי מישראל בכלל, ובני ישיבה בפרט, מגיעים למדרגה של קבלת התורה, שכפי הידוע מדברי הרמח"ל זע"א, עניין זה שב ומתחדש בכל שנה ושנה. ומצב זה בו קיבל כל אחד ואחד מישראל את התורה, מחייב אותו לעלות ולהתעלות, שהרי קיבל הוא בעצמו את התורה ואמר 'נעשה ונשמע'. ומה שלאחר מכן צריך להתקדם ולעלות, אין זה רק בכדי שלא יפול, אלא משום שמי שמתחייב, מחויב לקיים את התחייבותו. קבלת התורה צריכה לבוא לידי ביטוי מעשי. ברור אם כן לכל בר דעת, שהזמן שאחר חג השבועות, מחייב עלייה - "אורח חיים למעלה למשכיל". אבל מאידך, גם ה"למען סוד שאול מטה" - עכשיו מסוכן יותר, כי אם בזמן כזה אדם שרוי ח"ו במצב של ירידה, אין זו רק ירידה גרידא, אלא זוהי נפילה - נפילה מהר גבוה של 'הר סיני'.

זוהי סכנתם הגדולה של ימים אלו - ימי הקיץ וכידוע. משום שנפילה בימים אלו, איננה סתם נפילה, אלא נפילה מהר סיני, בחינת "סרו מהר מן הדרך עשו להם עגל מסכה" - "סרו מהר", כי הנפילה בזמן זה, נפילה חזקה היא.

"נזיר, אין נכבד מזמנו"

בפרשת נשא - מופיעה פרשת הנזירות, והנה אדם שמקבל על עצמו נזירות חשוב הוא עד מאד. עד כדי כך שהתורה אומרת עליו (במדבר ו, ה): "קדוש יהיה",

176, 176 and 176'

CYCLES OF EIGHT

Containing 176 pesukim, Parashas Naso is the longest parashah. The longest chapter in Tehillim, chapter 119, also contains 176 pesukim. And the longest

masechta in Shas, Bava Basra, contains 176 dafim, as well." What is the significance of 176?

* Kapitel 119 of Tehillim provides a clue. It is referred to as תמינא אפי, literally eight faces, because it presents 8 different pesukim for each of the alef-beis. Thus, we learn that 176 speaks of 22 cycles of eight.

The natural world revolves around cycles of seven, with the seven days of the week being the most basic expression of that fact. Eight symbolizes the emergence from the constrictions of nature to a world above.

Milah, which takes place on the eighth day following birth, highlights the nature of eight. A person is born a product of nature, with all organs developed for natural functioning. But a Jew lifts himself higher. He doesn't want to remain a natural being; he wants to attach himself to the Supernatural. By removing a part of nature, he declares, "I don't submit to nature's dictates. I belong to eight."

38

THE EIGHTH WEEK

During the seven weeks of Sefirah we purified, elevated and worked on our very human and natural character to ready ourselves for Shavuos.

* We aren't accustomed to thinking of it this way, but there is an eighth week that follows the seven of Sefirah — the week of Shavuos when the olei regel offered their korbanos of the Yom Tov. We don't count the eighth week, however, because eight is above the limitations of mathematics.

* While there is no Beis HaMikdash in our times, the principle still remains: anyone who feels that they haven't completed Shavuos — they didn't connect to Torah and tefillah to the extent that they wanted to — can still do so.

39 A NATION ABOVE NATURE, UPLIFTED BY THE TORAH

The nations of the world are rooted in the seventy primary peoples listed in Parashas Noach. As every matter is complete when it grows into its ten dimensions, ¹⁰ seventy is seven completed.

The seventy-first nation, the one who belongs to realms of eight, is the Jewish People. We are lifted above nature, chosen over all other peoples through the Torah, which is Heavenly and was given on the day Heaven came down to Earth.

* The theme of chapter 119 of Tehillim — the chapter of twenty-two cycles of eight — is Torah. Again, and again, David HaMelech declares the virtue of Torah, begs Hashem to give him a portion in Torah, asks Him for understanding and the ability to keep and belong to Torah.

There's a different chapter of Tehillim that praises Hashem as both the G-d of nature and of Torah. Predictably, the first seven pesukim of the kapitel 19 declare Hashem's praises through the physical world: השמים השמים — "The heavens tell of the honor of Hashem and the work of His hands the firmament relates." Comes the eighth pasuk, the topic changes to: תורת ה' תמימה משביבת נפש — "The Torah of Hashem is perfect; it restores the soul."

והנה עיקר ההתמודדות הקשה עמה נאבק הנזיר הינה תאוה אחת בלבד — שתיית יין. שהרי איסור תספורת איננו עניין קשה כ"כ. כמו גם האיסור שלא להיטמא למתים שאינו מגביל כ"כ. הדבר היחיד שעמו צריך הנזיר להתמודד — שלושים יום להמנע משתיית יין. ובגלל מעלה יחידית זו — שלושים יום להתגבר ולא לשתות יין — זוכה הוא לתארים נכבדים אלו — הדבר אינו נתפס — "קדוש יהיה", "נזר אלוקיו על ראשו", "אין נכבד ממנו".

WINE VERSUS OIL

40

If we want to know what the main theme of a parashah is, we look at its corresponding haftarah. Naso's haftarah speaks about Shimshon HaGibbor, the most prominent of all the Nezirim.¹¹ A primary feature of nezirus is the abstention from wine.

There are two beverages that were offered along with the korbanos and are still used for ritual purposes — wine and olive oil. Wine represents this world, while olive oil, which floats above all other liquids, hints to spheres above. The gematria of wine is 70, while shemen is similar to shemoneh, eight.

Thus, the Nazir's refraining from drinking wine represents his rejection of everything earthly in his quest to rise higher.¹² That this week's haftarah discusses the Nazir of all Nezirim highlights that the theme of Naso is to transcend nature.

41

CHANUKAH AND SHAVUOS

On the seventh day of the week, when the natural world reaches its holy conclusion, as well as on every other Yom Tov, we declare our recognition of Hashem's sovereignty over a cup of wine.

There is one Yom Tov during which we make a sort of Kiddush, but not on wine. During the eight days of Chanukah, which draw down light from the future, heavenly era, that of the period of Mashiach, the hero is shemen, oil.

Everything relating to Chanukah touches upon the supernatural. The miracle occurred through the Kohen Gadol, who wears eight garments representing his role as one who connects this world to a higher one. He is the one who enters the Kodesh HaKodashim, where Heaven touches Earth at the point of the Aron.

* Shavuos and Chanukah correspond to each other and they share a position in the calendar. The Jewish year is divided into two cycles of six months — from Tishrei to Adar and Nissan to Elul. Both Shavuos and Chanukah take place during the third month of their cycle.

Furthermore, just as the Aron in the Kodesh HaKodashim is above space, both Shavuos and Chanukah are above time. Before the calendar was fixed, Shavuos could come out on the sixth, seventh or even eighth day of Sivan, depending on whether there were 29 or 30 days in Nissan and Iyar. Chanukah's most important day, the eighth, which culminates its essence of eight, is also not attached to time. Even today, it falls out on the second or third of Teves, depending on whether Kislev is twenty-nine or thirty days long.

תפארת שמשון • ביאורים (ספ) 5 כן קס 42

לפי זה, אם לנזיר יש כתו, זה מראה שהוא נבדל משאר העם בקדושה, ובכוחו התעלות על ידי כך עד בלי גבול.

ולכאורה הדבר טעון ביאור, איך על ידי התרוממות קטנה, שפירש הנזיר מן תאוות, עולה הוא כל כך?

הענין יובן על פי משל מעולמנו: אדם המשתדל להתרומם מעלה, והוא קופץ שוב שוב אלפי פעמים, אם נצרך את כל הקפיצות, פעם טפח ופעם טפחיים, נמצא שקפץ איות אמה, ואעפ"כ עדיין על מקומו הראשון הוא עומד על פני האדמה. ולמה? מחמת המשיכה של העולם הגורם לו להיות דבוק וקשור לארץ, ולכן גם אחרי כל קפיצותיו נשאר עדיין על מקומו.

אבל אם יוכל לרגע לעלות לגובה כזה שמשחרר מכם משיכת כדור הארץ, מעתה יגיע להתרוממות אין סוף וגבול.

ואכן בזמננו הגיעו עם טילים וחלליות עד לירח ולכוכבי הלכת, ובאמת אין שום טיל שבכווחו להתרומם ולהגיע עד לירח, וא"כ איך מגיעים למרחק עצום כזה? אלא שהטיל מתרומם בכך גדול עד מחוץ לטווח כח משיכת כדור הארץ, ומשם והלאה, מכח התנופה הגדולה, מתרומם הוא מעלה מעלה עד עצם השמים.

זוהי, אפוא, המשמעות של כתר הנזיר, שכיון שפירש מן התאוות כבר התרומם מחוץ לכח המשיכה הטבעית של עפריות החומר, וכיון שהתרומם כלפי מעלה והתנתק מן החומר ולו במעט, כבר יש בכוחו לעלות במדרגות הקדושה עוד ועוד בלי גבול, והכתר על ראשו מראה על קדושה הפלא ופלא, שאם רק התנתק מהחביקה של קטנות האדם, אין גבול למדרגות הקדושה שיוכל להשיג.

דבר זה הוא יסוד גדול ועצה נכונה בעבודת האדם להשגת הגדלות, כל אחד משתדל להתרומם, אבל מחמת נפשו הקשורה לחומריות, אף אם יתרומם ויעשה קפיצות אלפים ולרבבות, סוף דבר נשאר הוא באותו מקום קשור לאדמה. אבל הצדיקים, ראשית ניתקו עצמם בכח גדול מכח משיכת החומריות, ואח"כ התעלו למדרגות רבות עד שאין גבול לעוצם גדלותן.

שנב חזון שבועות למועד

וזהו מש"כ המשך חכמה (די"ה עין חטאת בנייה) לכן קרבנות נזיר המה קרבנות הנשיאים בחינוך המזבח וכו'. (חטאת עלים ושלמים) הנזירות הוא חינוך לשבירת הרוח והלב המתאוה לכן מביא קרבנות חינוך עכ"ל. פירוש הדבר שימי הנזירות הם ימי התחככות כיצד לשבור ולהתייצב על דרך קדושה ולכן קרבנותיו הם קרבנות חינוך בקרבנות חינוך המזבח.

עד מתי היא קבלת נזירות לא כתוב בתורה מפורש. וכתב המשך חכמה (די"ה ביום מלאה) דהנה על הפסוק: "ביום מלאה ימי נזרו יביא אותו" פרש"י מה הכוונה יביא אותו יבא את עצמו אל הכהן, ודהנה זמן הנזירות לא נזכר בתורה בהדיא, והוא משום שעיקר הנזירות הוא כמו שאמר נזיר להזיר לה' וביאר שמעון הצדיק שהוא כהנזיר מדרום שפחו עליו יצרו וכו' וזה לגדור עצמו מהגאווה והתאוה והמותרות, ועל זה אין זמן רק כל אחד ישער בנפשו אם זמן זה מספיק לגדור כוחות יצרו, או די בשלושים יום או במאה, הכל לפי מה שהוא אדם, והבחינה לדעת אימת נגמר שלמותו ומעלתו, שכוחות יצרו לא יוליכוהו שולל, והחמדה לא יתעה השכל, זה כשהוא מסתכל על עניני עצמו כמביט על מפעלות אחרים, ולבבו אינו חשוד באהבת עצמו, או בטוח כי יקח מהנאות העולם במזג הראוי ולא יבוא למותרות, ואדרבא יזהר מן העולם ותהיה דעתו מעורבת עם הבריות כי זה אינו מכוונת הבורא שלא יהנו מן העולם רק זה בגדר רפואה וכמו שאמרו נזיר חוטא, ולכן דבר בלשון שהוא מביא עצמו כמביא איש אחר, ובהשקפה שהוא רואה מעלת זולתו ושקול במאזני צדק כן ישקוף על עניני עצמו, ודוק היטב. עכ"ל.

ובמדבר רבה (פ' י"א) איתא כה תברכו את בני ישראל - לכן נאמר פרשת ברכת כהנים אחר פרשת נזיר שכל מי שמזיר עצמו מן היין לש"ש זוכה לכל הברכות האמורות בברכת כהנים מניין כמ"ש בענין כה תברכו וכו' ע"ש.

כשאנו מדברים על התחדשות גם אחרי הפסגה של שבועות, לב יודע מרת נפשו כל אחד יודע במה הוא צריך חיזוק, אבל יש לדעת שהחיזוק צריך להיות דבר קטן עם מטרה להיות באמת איש אחר ולכל הפחות שלושים יום ואן הוא נעשה קבוע. אבל אח"כ עליו לחזור לדרך אמצעית וכמו דאיתא בירושלמי סוף קדושין שאדם עתיד ליתן את הדין על שלא נהנה מכל הפירות שהיו בעולם וביקר לה' על כך, ולכן נקרא באמת הנזיר חוטא. אולם במצב שלנו הדרך היחידה להגיע לקדושה הוא בהתנתקות לזמן. וזה יתכן המקור לדברי הרמב"ם בדעות שלפני הדרך האמצעית יש לאדם לעקור עקירה גמורה, וד"ק.

45 עד מה תמקד י"ט שני של שבועות, השני נשא, י"ט שני של שבועות, השני נשא, י"ט שני של שבועות, השני נשא.

מצדיקים זי"ע איתא דהש"ק הראשון אחר מתן תורה יש הפרשה של נזיר, ללמד כמה כל משהו שיהודי עושה ככבישת רצונותיו ותאוותיו, חשוב אצל אבינו שבשמים, וכמה זה מקדש יהודי, הנזיר לא עם משבת לשבת, ולא תענית גמור, וכדו' סיגופים, רק

פירש עצמו מהיין, שאו זה הי' תאוה גדולה, והרבה נמשכו אחריו, וע"י שעשה הפעולה הזו של פרישה, וכבישה, זכה להתהפך לקדושה עצומה, נזר אלוקיו על ראשו, כל ימי הזיוו קדוש הוא לה', כמו כהן גדול, ויותר מכה"ג, וכ"ש וכ"ש בזמן של עקבתא דמשיחא

שנתמעטו מאד מאד כחות הנפש וכחות הגוף, אם יהודי כובש עצמו קצת, ממשין קדושה עצומה, אדם מקדש עצמו מעט, מקדשין אותו הרבה, וזה בכל הענינים, ובפרט בענין תהי"ק, שידוע כמה כל דברי הבל שנכנס בראש מעכב לימוד וידיעת תהי"ק, כמו שאמרו חז"ל שהתהי"ק נמשל לשמן, שכל טפה מים שנכנס יוצא כנגדו טפה של שמן, ואם יהודי עוצר עצמו מלדבר, או לשמוע, או לקרוא, דברי הבל, כל פעם שעוצר עצמו ממשין קדושה נפלאה, נזר אלוקיו על ראשו, ובפרט כשיש יצר ורצון חזק שבווער לשמוע או לקרוא, וזה מתנה נוראה מאבינו בזמן חלש כזה, שאפשר ע"י כבישת כאלו להתקדש ולהיטהר, ולהשיג תהי"ק, ובנויר כתוב כי יפליא, וידוע מהאבן עזרא שזה מלשון פלא, שזה פלא שעושה כנגד טבעו, וכח הזה יכולים להשיג מהתהי"ק, גל עיני ואביטה נפלאות, שאשיג הכח הזה לעשות פלאות אלו של כבישה, מתורתך, ומצדיקים זי"ע איתא דשבועות נקרא מלשון עצרת, שע"י שעוצרים וכובשים, ממשייכים קדושת ה'י"ט, ובבית אהרן זי"ע איתא ויעל עשנו כעשן הכבשן, שכמה שכובשים עצמם עי"ז יכולים להמשיך המתן תורה, שיהי מוסיף והולך, בכחינת ויעל עשנו, ועכשיו הזמן מסוגל ננרא.

אשיחה פרשת נשא בחוקי קפה

וע"כ אמרה תורה לבר ישראל, אל תיקח לכל ימין, קח לשלושים יום - או בעניני עבודת הוי' לקבל ע"ע ליום, ליומיים, וכו' לפי ערכו וכוחותיו ותכונותיו. בחי' הנאמר בספר יצירה פ"א "אם רץ לבך שוב למקום", שאמנם דרך השתוקקות הלב הישראלי כלשונות האש המטפסין ללא גבול, אך אחד מקניני התורה (אבות פ"ו) הוא "המכיר את מקומו",

ובעמדתו בשבעת ימי התשלומין אתה שבועות, מאמינים שזו בחי' שבע ברכות לאחר החתונה הגדולה בין כנסת ישראל לדודה, כמבואר בספד"ק.

אמור מעתה, שכאשר זכינו שעבר עלינו יום מתן תורה לטובה, וכל מעמד הר סיני התרחש עמנו בפועל ממש, בודאי מוטל על כל אחד ואחד להחזיק את גודל השפע בלבו בקשר של קיימא, וזאת על ידי "שיזיר עצמו מן היין" פירוש שיקבל על עצמו להיטיב מעשיני *מכאן ולהבא בפרישות ובקדושה, ואז יזכה שיהיו האורות של מתן תורה נבלעים בדמן.